

מקרה בוחר

רשות מקומית | עיריית חולון

מרכז מידע לתושב בנושא אנרגיה סולארית

רקע

העיר חולון נוסדה בשנת 1940 כאיחוד של חמש שכונות: גרין, מולדת, אגרובנק, קריית עבודה ושכונת עם. חולון הוכרזה כעיר בשנת 1950. לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס), בסוף 2022 מתגוררים בחולון 197,957 תושבים (לפי משרד הפנים מתגוררים בה כ-209 אלף). האוכלוסייה גדלה בקצב של כאחוז לשנה. לפי נתוני הלמ"ס בסוף 2017, חולון מדורגת בדירוג 7 מתוך 10 במדד החברתי-כלכלי. צפיפות התושבים בעיר חולון היא 10.3 נפש למ"ר. חולון היא עיר במחוז תל אביב, העשירית בישראל מבחינה גודל אוכלוסייתה. היא שוכנת מדרום-מזרח לתל אביב, מצפון לראשון לציון, ממזרח לבת ים וממערב לכביש 4. שטח השיפוט של חולון הוא כ-19,200 דונם. העיר חברה בארגון פורום ה-15, והיא העיר השלישית בגודלה במחוז תל אביב.

שותפים

www.energy.gov.il

תועלות צפויות

בנייני מגורים יוכלו להשתמש ברווחים ממכירת החשמל עבור תחזוקה ושיפור המבנים

יתאפשר חוסן אנרגטי לאוכלוסייה המיועד לשעת חירום

התקנות מערכות סולאריות על גגות העיר יפנה שטחים פתוחים שברשות העירייה לשימושים אחרים.

הגברת ייצור אנרגיה מתחדשת תפחית את פליטות גזי החממה

יריב בן-דב, מנהל מערך סביבה וקיימות בעיריית חולון:

"אנרגיה היא איכות חיים; מתוך מחויבות לאיכות חייהם של התושבים, אנחנו בעיריית חולון מפתחים מדיניות אנרגיה הוליסטית שמקדמת ייצור אנרגיה בת קיימא בעיר לרווחת התושבים, ולטובת הסביבה".

תצלום:
עיריית חולון

תהליך המיזם

במסגרת המאמצים לעבור לאנרגיה מקיימת פעלה העירייה בשנים האחרונות להתקנת פאנלים סולאריים על מבני ציבור. על פי הנתונים ב-2024, בכ-60% ממבני הציבור הותקנו פאנלים סולאריים או צפויים להתקנה כזו. השלב הנוכחי בקידום אנרגיה מקיימת מתמקד בתושבי העיר, ובו גובשה תוכנית להקמת מרכז מידע לעידוד התושבים להתקנת פאנלים סולאריים על גגות בניינים משותפים. מטרת-העל של התוכנית היא יצירת חוסן אקלימי-אנרגטי-קהילתי בקרב תושבי העיר חולון: הגברת מודעותם ומעורבותם של התושבים והפיכתם לגורם פעיל בקידום פתרונות אנרגטיים; ייצור אנרגיה מתחדשת באמצעות הקמת מערכות סולאריות על גגות בניינים משותפים קיימים; קידום יזמות אנרגיה וחדשנות במרחב העירוני בחולון. ביצוע התוכנית צפוי להימשך שנתיים – בשנה הראשונה יוקמו התשתיות הנדרשות ויופעלו מול התושבים, ובשנה השנייה יוכנסו שיפורים ויוצע ליווי בהתאם ללקחים שנלמדו בשנה הראשונה.

מה נעשה במסגרת המיזם

הרקע לתוכנית העירונית הוא תוכנית "שמש לכולם" של עמותת הפורום הישראלי לאנרגיה, שמטרתה עידוד התקנת פאנלים סולאריים על גגות בניינים משותפים ברחבי ישראל. עד כה נענו ליוזמה רק בניינים ספורים בכל הארץ, וזאת אף שתיקון חקיקה בשנת 2020 הוריד את רף ההסכמה הנדרש בין דיירי בניין להקמת גג סולארי ממאה אחוזים לשני שלישים מהדיירים. עיריית חולון זיהתה את הפוטנציאל האנרגטי בבניינים משותפים והיא העירייה הראשונה בישראל שמחייבת להתקין פאנלים סולאריים על גגות בניינים חדשים. עם זאת, נותרו בניינים רבים שאינם צפויים להתחדשות עירונית בעשורים הקרובים והעירייה מעוניינת להתמקד בהם בתוכנית הנוכחית. העירייה זכתה בתמיכה של משרד האנרגיה להקמת מרכז המידע ונעזרת בפורום הישראלי לאנרגיה כספק השירותים לתוכנית שהושקה תחת השם "שמש לכולם – חולון". בשלב ראשון ערכה העירייה מיפוי של שכונות העיר לפי פרמטרים של דירוג חברתי-כלכלי, הימצאות מרכז קהילתי, שיעור ההתחדשות העירונית והגגות שאפשר להתקין עליהם מערכות סולאריות. במיפוי אותרו ארבע שכונות והן נבחרו לשכונות המרכזיות שבהן תוצא התוכנית לפועל. התוכנית כוללת הקמת אתר אינטרנט שבו מידע לתושבים, קורס מנהיגות קהילתי-אנרגטית, כנס עירוני, פרסום בדבר הקמת מרכז מידע לתושב, מפגשי תושבים בשכונות שבהן תחול התוכנית ומתן שירותי ליווי וייעוץ לתושבים להתקנת מערכות סולאריות וחיבורן לרשת החשמל. תושבי חולון שיהיו מעוניינים לנצל את גג בניין מגוריהם כדי להתקין מערכת סולארית, לספק לעצמם מקור הכנסה נוסף ולתרום לקידום החוסן האקלימי-אנרגטי, יקבלו באמצעות המיזם, ללא תשלום, ליווי מקיף בכל שלבי התהליך, הכולל: בדיקת היתכנות של ההתקנה על הגג, סיוע בתהליך ההסכמה הנדרש בקרב הדיירים, סיוע בבחירת חברה לביצוע ההתקנה, בחירה בין מסלולי ההקמה השונים, הנגשת מידע משפטי לצורך חתימת ההסכם, בחינת הכדאיות הכלכלית ועוד. קבלת הקהל במרכזים הקהילתיים וקורס הפעילים הקהילתיים החלו ביוני 2024.

אתגרים

- קושי בגיוס הסכמת תושבים – מדובר בתהליך חדש ומורכב (הסכם ארוך טווח עם חברות האנרגיה) המצריך זמן והשקעה רבים ממובילי המהלך בבניין
 - כדאיות כלכלית לכלל דיירי הבניין ולא למשק הבית הפרטי
- העירייה מנסה להתמודד עם אתגרים אלה באמצעות פניות לקבוצות אוכלוסייה שונות באופן המותאם לצורכיהן ובאמצעות המיפוי העירוני שעוזר להתמקד בשכונות שבהן היתכנות טובה יותר להצלחת התוכנית.

תועלות צפויות

- תועלות כלכליות:**
 - לתושבים: בניינים משותפים יוכלו להשתמש ברווחים ממכירת החשמל לתחזוקת המבנה ולשיפורו ובכך להביא לידי עליית ערכן של הדירות בבניין.
 - לעירייה: שיעור גבוה של התקנות מערכות סולאריות על גגות העיר ייתר הקמת תחנות חשמל נוספות ויפנה שטחים פתוחים לשימושים אחרים.
- תועלות לאקלים, לסביבה ולחברה:**
 - חוסן: תושבים אשר יבחרו במודל המאפשר לאגור חשמל יזכו לעצמאות אנרגטית במנותק מהתלות ברשות החשמל במצבי חירום אקלימיים/בטחוניים.
 - הגדלת הכושר של ייצור האנרגיה בעיר יספק פתרון למקרים שבהם ישרור מזג אוויר קיצוני ויוטל עומס על רשת החשמל הארצית. פתרון זה יסייע לצוותי החירום בעירייה לתפקד.
 - הגברת ייצור החשמל באמצעים בני קיימא תפחית את פליטות גזי החממה.